moteris

1971 Nr. 6 (84)

SVEIKINAME

SU

ŠV. KALĖDOMIS

IR

NAUJAIS

1972 METAIS

"Moters"
leidėjos,
redakcija ir
administracija

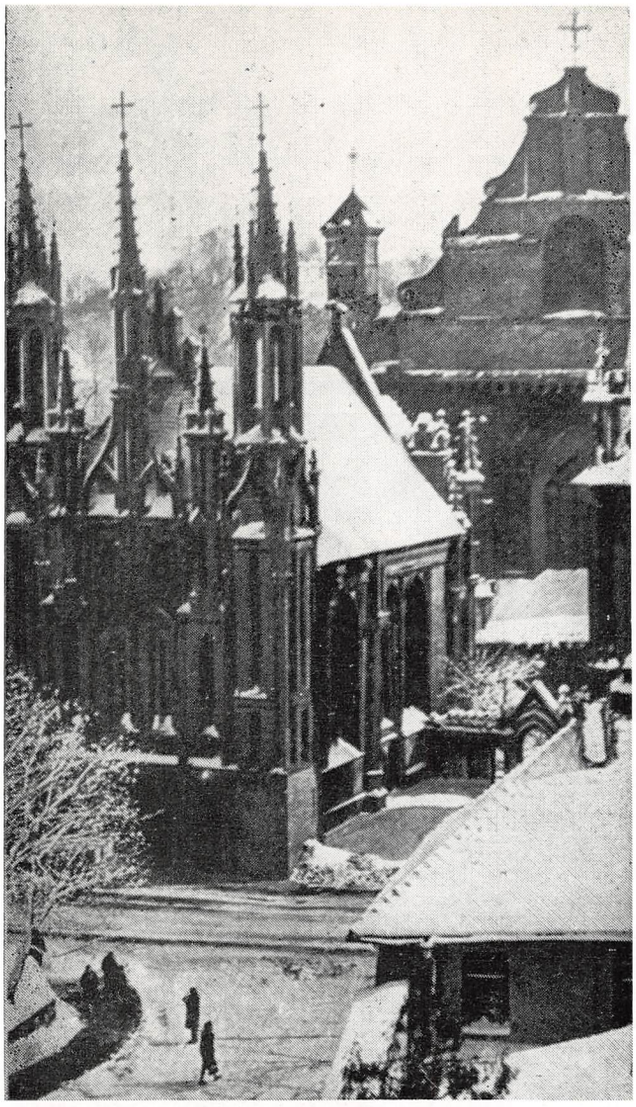

MIELOS SESĖS,

Šv. Kalėdų proga K.L.K.M. Dr-jos Centro Valdyba sveikina "Moters" žurnalo gausiąją skaitytojų šeimą, mielas bendradarbes, bendradarbius ir duosnias rėmėjas. Visoms sesėms išeivijoje ir tėvynėje linkime Kristaus atneštos ramybės ir taikos. Liūdnos Kalėdos Lietuvoje. Pavergėjo ranka kieta ir sunaikina kiekvieną, kuris išdrįsta jai pasipriešinti ar nuo jos bėgti.

Tačiau Betliejaus žvaigždės žėrėjimo jokia priespauda neužgesins. Šventosios nakties atnešta viltis prievarta iš širdžių neišraunama.

Išeivijoje komercinis blizgesys grąso nustelbti Betliejaus žvaigždę, o Kalėdų senelio skardus juokas ir dovanos mažųjų mintyse turi tendencijos nustumti tikrąją Kalėdų prasmę antron vieton.

Bet nenusimename, nes kol giesmės skelbiančios Kristaus atėjimą dar iškyla virš triukšmo ir skubančios minios, ir iš po vergijos sunkios letenos, galime tikėti užgimusio Kūdikio pergale. Jam atnešame savo meilę, o savo didįjį troškimą išreiškiame giesmės žodžiais:

"Tėvyđi vėlei Lietuva
Kaip tavo slėnių lelija,
Tebūna vėl namie ramu."

K. L. K. M. D-jos Centro Valdyba

AMŽINAS PAMINKLAS MAIRONIUI

S. VILKAUJA

Didysis mūsų tautinio atgimimo dainius — Maironis vienąme savo eilėraščių yra parašęs: "Išnyksiu, kaip dūmas, neblaškomas vėjo, ir niekas manęs neminės!" Ir tikrai nepriklausomos Lietuvos laikais Maironis jaunosios rašytojų kartos buvo stumiamas į praeitį, nors prof. V. Mykolaitis-Putinas tvirtino, kad savo tautos ir savo žemės įsisąmoninime "didžiausią vaidmenį suvaidino draudžiamosios gadynės spauda ir Maironis". Tad nors ir pats poetas rašė, kad jo niekas daugiau neminės, šiandien, praėjus kelioms dešimtims metų po jo mirties, Maironis grįžo atgal į tautą. Tas jo grįžimas yra apvainikuotas dideliu kūriniu, kurio turinį sudaro visas rašytojo gyvenimas ir jo kūrybos įvertinimas. Tuo kūriniu yra pastatytas Maironiui amžinas paminklas, kurio, antikinio romėnų poeto Horacijaus žodžiais tariant, "nei vėjas daužys, nei pasipūtęs šiaurys, nei metų amžių begalinė eilė neįstengs sunaikint..." O tas brangus paminklas yra Lietuvoje išleista Maironio monografija.

Įdomu yra tai, kad monografijos autorius yra ne kunigas, ne koks nors pasaulietis, bet moteris. Todėl ir manau, kad "Moters" žurnalo skaitytojoms bus gal įdomu sužinoti ką nors daugiau apie pačią autorę ir, be abejo, apie josios kūrinį.

Maironio monografijos autorė yra Vanda Zaborskaitė, Lietuvos Mokslų Akademijos, Istorijos instituto mokslinė bendradarbė. Apie josios gyvenimą Amerikoje beveik nieko nežinome. V. Zaborskaitė kilimo yra biržietė. Ji gimė 1922 m. gruodžio 24 d. Vaškuose, Biržų apskr. Baigusi gimnaziją ji studijavo lituanistiką Vilniaus universitete, kurį baigė 1946 m. Atrodo, kad autorė apdovanota gabumais ir pasižymi nepaprastu darbštumu, be to, gavusi labai stiprų mokslo pagrindą iš savo profesorių, kaip V. Mykolaičio ir kitų. Baigusi universitetą, ji buvo lietuvių kalbos mokytoja Panevėžy, o veliau Vilniaus gimnazijoje. Nuo 1950 iki 1961 m. dėstė lituanistiką Vilniaus universitete. Daug rašė straipsnių apie lietuvių literatūrą. Taip pat yra parašiusi ir mokslo veikalų, kaip: Eilėraščio menas, Realizmo klausimai ir t. t. Už Maironio monografiją Vilniaus universitetas 1969 m. suteikė jai filologijos daktaro laipsnį.

Ir šiandien vartau apie Maironį knygą, atsiųstą iš Lietuvos. Spaudoje teko skaityti, kad dešimt tūkstančių monografijos taip greitai buvo išpirkta, kad dabar jau sunku ir begauti.

Knygos — "Maironis" turinį sudaro pratarmė, poeto gyvenimas, "Pavaasrio balsai", poemos, dramos ir kita kūryba. Toliau Maironio ertetika, Maironis lietuvių literatūros raidoje, jo poveikis lietuvių poezijai ir t. t. Pabaigoje yra santrumpos ir pavardžių rodyklės. Knygoje yra daug nuotraukų, kaip: Maironis gimnazistas su savo tėvu, su sesutėm ir motina, poe-